

PASĀKUMI BIOLOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS SAGLABĀŠANAI:

LABAS PRAKSES PIEMĒRI EIROPAS SAVIENĪBAS DALĪBVALSTĪS UN LATVIJĀ

Pētījuma mērķis :

Eiropa aizņem tikai 2,6 % no mūsu planētas sauszemes teritorijas. Tomēr šajā samērā mazajā platībā ir vērojama pārsteidzoša un pasaulē nereti unikāla augu un dzīvnieku valsts, kā arī ainavu daudzveidība. Atšķirīgie klimatiskie apstākļi, topogrāfija un ģeoloģija ir svarīgākie bioloģisko daudzveidību veidojošie faktori.

Aizsargājot mūsu dabas vērtību mantojumu, varam nodrošināt to, lai augu un dzīvnieku valsts un ainavu daudzveidība tiktu saglabāta turpmākajām paaudzēm. Tomēr svarīga nav šī faktiskā vērtība vien, dabai ir būtiska loma arī saimnieciskajā dzīvē, un tā palīdz uzlabot mūsu dzīves kvalitāti.

Eiropas Savienība jau sen ir pasaules lielākais naudas devējs cīņā pret bioloģiskās daudzveidības izzušanu. Kopš 2002. gada tā šīm mērķim ir piešķirusi 9 miljardus EUR.

Eiropas Savienībā ir lielākais skaits aizsargāto dabas teritoriju pasaulē — 26 000, un tās aptver 20 % ES sauszemes teritorijas.

ES dalībvalstīm ir pieejams finansējums gan attiecībā uz aizsargājamām Natura 2000 teritorijām, gan arī citām bioloģiskajai daudzveidībai veltītām darbībām. Eiropas Komisija nodrošina finansējumu projektiem un iniciatīvām, kas sekmē tās politikas prioritāšu sasniegšanu Eiropas Savienībā un ārpus tās. Vides ģenerāldirektorāts sniedz finansējumu caur divām dažādām programmām, LIFE fondu un Konkurētspējas un inovāciju ietvarprogrammu ekoinovāciju veicināšanai, kā arī ar darbības dotācijām vides nevalstiskajām organizācijām (NVO).

Eiropas Savienības dalībvalstīs ir realizēti dažādi inovatīvi projekti bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Arī Latvijā tādi ir, tomēr publiskajā telpā, medijos šī informācija, mūsdiā, ir maz atspoguļota, kā arī sadrumstalota. Mūsu mērķis ir apkopot jaunākos labās prakses piemērus ES dalībvalstīs, tai skaitā Latvijā, un informāciju par šiem bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas projektiem ievietot Gulbenes, Madonas, Alūksnes ESIP mājas lapās, kā arī citos medijos.

Materiāls pieejams novadu bibliotēkās, kā arī skolu bibliotēkās

Pētījumu veica : Eiropas Savienības informācijas punkts Gulbenes bibliotēkā

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI LATVIJĀ:

Projekta nosaukums	Projekta realizētājs:	Projekta vispārējais mērķis:	Projekta rezultāti	Projekta periods
„Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu elektronizācija” http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojkti/eiropas_regionalas_attistibas_fonds/	Dabas aizsardzības pārvalde	Izveidot vienotu elektronisko datu bāzi Latvijas Republikas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanā un uzraudzībā iesaistītajām institūcijām	Izveidota dabas datu pārvaldības sistēma OZOLS	17.11.2009. - 17.11.2011.
Mitrāju aizsardzība Ķemeru nacionālajā parkā http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojkti/life_nature/	Ķemeru nacionālā parka administrācija	Nodrošināt Eiropas nozīmes biotopu un sugu ilgtermiņa aizsardzību	Parka mitrzemju bioloģiskās vērtības saglabāšana	01.09.2002. -31.12.206
Reto rāpuļu un abinieku aizsardzība Latvijā http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojkti/life_nature1/herpetolatvia/	Daugavpils Universitāte	Palielināt purva bruņurupuču, gludenās čūskas, sarkanvēdera ugunskrupju populāciju Latvijā	Izveidoti stendi ar informatīviem materiāliem	2010.g. 1.IX - 2014.g. 31.VIII
Meža biotopu atjaunošana Gaujas nacionālajā parkā http://www.daba.gov.lv/public/lat/p	Dabas aizsardzības pārvalde	Izstrādāt ilgtermiņa meža biotopu atjaunošanas un apsaimniekošanas	Veicināta dabisku mežu ekosistēmu saglabāšana	2011.g.1.IX - 2015.g.31.V

rojekti/life_nature1/for_rest1/		programmu, demonstrēt inovatīvas biotopu inventarizācijas metodes		
Nacionālie parki un ieguvumi – sociālekonomiskā labuma veicināšana reģionos, ilgtspējīgi pārvaldot tajos esošās aizsargājamās dabas teritorijas” („Parki un ieguvumi”) http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojekti/interreg_iii_b/parki_un_ieguvumi1/	18 partneri no Baltijas, Dānijas, Vācijas, Norvēģijas	Baltijas jūras reģiona attīstība, uzlabojot dabas tūrisma kvalitāti	Izveidots Baltijas jūras reģiona aizsargājamo dabas teritoriju tīkls	2009.-2012. gada janvāris
Igaunijas-Latvijas sadarbības programmas projekts "Atpakaļ dabā" http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojekti/interreg_iii_b/atpakaļ_dabā/	DAP Ķemeru NP administrācija un Gaujas NP fonds, Tartu Vides izglītības centrs (TEEC), Igaunijas Vides pārvalde, Peipsi (Peipusa) Pārrobežu sadarbības centrs (CTC)	Uzlabot aizsargājamo dabas teritoriju pārraudzību un izglītēt sabiedrību par vides aizsardzības jautājumiem	Izdoti izglītojošie materiāli latv., krievu, igauņu val.	2009. gada marts – 2011.gada februāris
Igaunijas – Latvijas programmas projekts „Neapzinātās kultūras mantojuma vērtības kopējā dabas un kultūras telpā” http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojekti/interreg_iii_b/neapzinatas_kulturas_mantojums1/	Igaunijas valsts mežu apsaimniekošanas centrs, Valsts meža dienests, Ziemeļvidzemes biosfēra rezervāta administrācija	Kultūras vēstures objektu apzināšana, identificēšana un aizsardzība	Izstrādāta metodika kultūras mantojuma identifikācijai	01.03.2009 - 01.03.2011
Baltijas zaļā josta http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojekti/baltijas_zala_josta1/	Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija, Latvijas lauku tūrisma asociācija «Lauku ceļotājs».	Saglabāt, izmantot un attīstīt dabas un kultūras mantojumu Baltijas jūras piekrastē	„Ziemeļkurzemes ekspresis”- dabas taka pa bijušo šaursliežu dzelzceļa stīgu Slīterē; „Redzēt savām acīm” – Tiešraide no Slīteres bākas internetā	
Inovātīvas pieejas jūras bioloģiskās daudzveidības monitoringam un dabas vērtību aizsardzības stāvokļa novērtēšanai Baltijas jūrā http://www.bef.lv/391/871/	Baltijas Vides Forums-Latvija	Novērtēt jūras bioloģisko daudzveidību un tās aizsardzības stāvokli	Izveidota projekta mājas lapa; noris dažādu sugu uzskaitē un monitorings	01.10.2010 – 31.03.2015
Ietekmes uz vidi novērtējuma koncepcija vēja ģeneratoru parku izveidei atklātā jūras teritorijā http://www.bef.lv/391/796/	Baltijas Vides Forums-Latvija		Izstrādātas vadlīnijas jūras vēja parku ietekmes izpētei Baltijas valstu jūras vidē	2007-2009
INAWARE: pārrobežu sadarbība starp Bauskas un Biržu rajonu integrētā dabas un ūdens resursu apsaimniekošanā http://www.bef.lv/391/216/	Baltijas Vides Forums-Latvija	Stiprināt sadarbību starp Bauskas un Biržu rajonu, lai veicinātu aizsargājamo dabas teritoriju un ūdens apsaimniekošanas uzlabošanu	Izstrādāts dabas aizsardzības plānu dabas parkam "Bauska"	2006 - 2007

Latvijas palieņu pļavu atjaunošana ES prioritāro sugu un biotopu saglabāšanai http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=28139	Latvijas Dabas fonds	Atjaunot bioloģiski vērtīgākās un pašlaik aizaugošās palieņu pļavu teritorijas	Atjaunotas palieņu pļavas ~2400ha platībā; ieviesti dzīvotspējīgi dabas aizsardzības plāni visās projekta teritorijās	2004.g. 1.X - 2008. 30.VI
Jūras aizsargājamās teritorijas Baltijas jūras austrumu daļā http://www.bef.lv/391/628/	Baltijas Vides Forums	Veicināt jūras aizsargājamo teritoriju izveidošanu Latvijā, Igaunijā un Lietuvā atbilstoši Natura 2000 kritērijiem	Veikta jūras aizsargājamo teritoriju izpēte Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, noteikta to bioloģiskā daudzveidība; izstrādāta mājas lapa	01.08.2005. - 31.07.2009.
Griezes biotopu atjaunošana Natura 2000 teritorijā „Dvietes paliene” http://www.dvietespaliene.lv/index.php/lv/	Latvijas Dabas fonds, Ilūkstes novada dome	Atjaunot griezes ligzdošanas biotopus Dvietes upes palienes posmā	Dvietes palienes hidroloģiskā režīma atjaunošana; informatīvi un izglītojoši pasākumi	2010. gada oktobris - 2014. gada septembris
Lubāna mitrāja kompleksa vides apsaimniekošana http://www.madona.lv/lubans/l_apr_aksts.html	Madonas rajona padome	Ieviest un realizēt racionālu mitrāja teritorijas apsaimniekošanu	Realizēta mitrāja pastāvīga apsaimniekošana; nodrošināts sugām un biotopiem optimāls ūdens režīms	2003.g.1.XI – 2007.g.1.IX
Engures ezera dabas parka dabas aizsardzības plāna ieviešana http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=27876	Latvijas Dabas fonds, Engures ezera dabas parka fonds	Saglabāt Engures ezera dabas parka bioloģisko daudzveidību, Engures ezera atbilstību Ramsāres konvencijas kritērijiem	Dabai draudzīgs tūrisms dabas parkā; saglabāta Engures ezerā ligzdojošo un caurceļojošo putnu sugu daudzveidība un skaits; nodrošināta piekrastes ilgtspējīga attīstība	2001.g.okt. – 2004.g.sept.
Piekrastes biotopu aizsardzība un apsaimniekošana Latvijā http://piekraste.daba.lv/LV/projekts/par_projektu.shtml	LU Bioloģijas fakultāte	Eiropā aizsargājamo jūras piekrastes biotopu un sugu saglabāšana Latvijā	Izstrādāti dabas aizsardzības un apsaimniekošanas plāni; izveidoti mikroliegumi; piejūras pļavu atjaunošana un apsaimniekošana	2002.g. – 2006.g
Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana militārā poligonā un Natura 2000 teritorijā “Ādaži” http://www.adazinatura.lv/lv/Par_ums.aspx	Aizsardzības Tpašumu valsts aģentūra	Atjaunot militārā poligona Natura 2000 teritorijas dabas vērtības un nodrošināt tām labvēlīgu aizsardzības statusu	Dabas aizsardzības plāna izstrāde ainavu apvidum; biotopu atjaunošana	2006.g.1.IX – 2009.g.31.X II
Vides sakārtošana un ekotūrisma infrastruktūras izveide dabas parka "Embūtes pauguraine" teritorijā http://www.videsprojekti.lv/lv/projektuarhivs/projekti100/	Dabas aizsardzības pārvalde	Mazināt tūrisma slodzes negatīvo ietekmi uz Tpaši aizsargājamo dabas teritoriju	Izveidota ekotūrisma taka; izgatavoti ekotūrisma materiāli; veikti meža sakopšanas darbi	2004. -
ENMaR – Eiropas pašvaldību un upju tīkls http://www.videsprojekti.lv/lv/projektuarhivs/projekti44/	SIA "Vides projekti"	Atbalstīt pašvaldības Ūdens struktūrdirektīvas (ŪSD) ieviešanā	Sekmīgi funkcionējošs sadarbības tīkls, lai veiksmīgi ieviestu ŪSD un ilgtspējīgi apsaimniekotu savus resursus	2005.g. 1.II – 2007.g. 1.XII
COFREEN - Niedru biomasas izmantošanas koncepti enerģijas iegūšanai un būvniecībai http://www.videsprojekti.lv/lv/projekti300/	SIA "Vides projekti"	Palielināt niedru izmantošanas apjomu enerģijas iegūšanai un būvniecībai	Granulu un briķešu ražošana no Papes ezera niedrēm; Niedru biomasas izmantošanas iespējas briķešu un granulu ražošanā; Niedru biomasas izmantošanas iespējas biogāzes un organiskā mēslojuma ražošanai Papes	2007.-2012.

			ezera apkārtnē	
Papes ezers: attīstība un aizsardzība http://www.pdf-pape.lv/?object_id=267	Pasaules dabas fonds Latvija	Aizsargāt ES noteiktās prioritārās sugas un biotopus	Izstrādāts dabas parka "Pape" (2007-2018) dabas aizsardzības plāns; nodibināts „Papes dabas parka fonds”; tūrisma infrastruktūras labiekārtošana	2003.g.1.X – 2007.g.4.X
Ilgspējīga dabas resursu izmantošana un apsaimniekošana <i>Natura 2000</i> teritorijās – populāros un potenciālos tūrisma galamērķos http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=28964	Lauku tūrisma asociācija "Lauku ceļotājs"	Bioloģiskās daudzveidības un dabas resursu saglabāšanas un racionālas izmantošanas veicināšana populāros tūrisma galamērķos	Izstrādāti projekta teritoriju apceļošanas maršruti; izstrādāti četri tūrisma attīstības plāni	2008.g.1.V – 2011.g.30.IV
Ilgspējīgas lauksaimniecības nodrošinājums pasaulē apdraudēto putnu sugu aizsardzībai lauku ainavā (projekta akronīms: Baltic Aquatic Warbler/Baltijas grīšļu ķauķis) http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=29574	Baltijas Vides Forums-Lietuva; Latvijā: Latvijas Dabas fonds	Atjaunot grīšļu ķauķa ligzdošanai nozīmīgus biotopus	Veicināta sabiedrības izpratne par grīšļu ķauķa aizsardzības nepieciešamību	2010.g.IX – 2015.g.VIII
Ērgļi pāri robežām (<i>Eagles cross borders</i>), projekta akronīms – EAGLES http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=29732	Latvijas Dabas fonds sadarbībā ar Igaunijas Ornitoloģijas biedrību	Jūras ērgļa un zivjērgļa izpēte un aizsardzības nodrošināšana Latvijas un Igaunijas pierobežas rajonos	legūta vērtīga zinātniska informācija par ērgļu sugu izpēti un aizsardzību	2011.g.VII – 2013.g.VI
„Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=28159	Latvijas Dabas fonds	Realizēt prioritāros purvu aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumus, kurus nosaka " Purva biotopu aizsardzības plāns" (2003.)	Izstrādāti dabas aizsardzības plāni; veikta purvu apsaimniekošana; informatīvie un izglītojošie pasākumi	2004.X – 2008.XII
Ziemeļgaujas ielejas aizsardzība un apsaimniekošana http://www.ldf.lv/pub/?doc_id=28124	Latvijas Dabas fonds, VAS "Latvijas valsts meži", kooperatīvā sabiedrība "Zaubes kooperatīvs", Vides projekti, Vidzemes attīstības aģentūra, Gaujienas un Virešu pagastu padomes	Ziemeļgaujas ielejas biotopu un sugu daudzveidības saglabāšana un aizsardzība	Teritorijas dabas vērtību inventarizācija un atradņu kartēšana; mikroliegumu izveide bioloģiski vērtīgāko meža biotopu un apdraudēto putnu sugu ligzdošanas vietu aizsardzībai	2003. – 2007.

Papes dabas parka fonda kapacitātes uzlabošana dabas un kultūras vērtību apzināšanai un vizualizēšanai http://www.pdf-pape.lv/?object_id=486	Papes dabas parka fonds	Uzlabot fonda materiāltechnisko bāzi	Pašu spēkiem veikt dabas parkā "Pape" esošo dabas un kultūrvēsturisko vērtību apzināšanu un fotofiksāciju	
Ķemeru nacionālā parka hidroloģiskā režīma atjaunošana http://www.daba.gov.lv/public/lat/p/rojekti/life_nature1/hydroplan1/	Dabas aizsardzības pārvalde	Izstrādāt hidroloģiskā režīma atjaunošanas programmu	Izstrādāta hidroloģiskā režīma atjaunošanas programma; veikti atjaunošanas darbi; iegūti inventarizācijas dati par ES nozīmes biotopa dabas aizsardzības stāvokli	2011.g.IX – 2016.g.VIII
Zaļā sertifikāta kritēriju izstrāde, ieviešana un kontrole http://www.eko.celotajs.lv/	LLTA "Lauku Ceļotājs"	Veicināt videi draudzīga tūrisma attīstību lauku teritorijās un mazpilsētās	Ieviesta vides kontroles sistēma lauku tūrisma uzņēmumos; paaugstināta "Zaļo sertifikātu" ieguvušo lauku tūrisma mītņu atpazīstamība	2001.-2004.
Nacionālie parki & ieguvumi http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/Parks&Benefits/P&B_lv.html	LLTA "Lauku Ceļotājs"	Ilgspējīgs dabas tūrisms kā nozīmīga nacionālās ekonomikas sastāvdaļa	Jauni dabai draudzīgi tūrisma produkti Ķemeru nacionālā parka teritorijā; Latvijas nacionālo parku dabas tūrisma ceļvedis.	2009.-2012.
Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā http://www.purvi.lv/lv/par-projektu/	LU	Aizsargāt Eiropas un Latvijas nozīmes purva biotopus, augus un dzīvniekus.	Veikti praktiski augstā purva biotopu atjaunošanas pasākumi; izstrādāti dabas aizsardzības plāni	2010.g.II – 2013.g.VIII
Pastaigas dabā un aktīva atpūta ģimenēm Talsu pievārtē http://talsi.case.lv/public/33634.html	Biedrība „Talsu pauguraines dabas parka atbalsts”	Dabas parka <i>Talsu pauguraine</i> sakārtošana aktīvās atpūtas iespējām	Izveidota aktīvās atpūtas taka; labiekārtota teritorija	
Biotopu apsaimniekošanas pilnveidošana Natura 2000 teritorijā – Vestienas aizsargājamo ainavu apvidus http://life.vaaap.lv/lv/parprojektu	Vestienas aizsargājamo ainavu apvidus attīstības padome	Veicināt līdzsvarotu Eiropas nozīmes biotopu saglabāšanu un integrētu teritorijas resursu izmantošanu	Dabas aizsardzības plāni; dabas taku ierīkošana; informatīvie un mācību materiāli	2006.-2009.
Ilgspējīga dabas resursu saglabāšana Zemgalē http://www.krustpils.lv/lv/projekti/realizetie_projekti/eez_un_un_norvegijas_valdibas_finansu_instrument_s_ilgtspejiga_dabas_resursu_saglabasana_zemgale	Zemgales Plānošanas reģions	Paaugstināt dabas resursu pārvaldības un izmantošanas efektivitāti	Veikti infrastruktūras uzlabojumi; izstrādāti vairāki dabas parku apsaimniekošanas institucionālie modeļi	01.07.2009. - 30.04.2011
Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas ex situ infrastruktūras izveide http://www.nbd.gov.lv/aktualitates	V/a "Nacionālais botāniskais dārzs"	Izveidot infrastruktūru, lai uzlabotu kolekciju audzēšanas un uzturēšanas apstākļus, to pieejamību apmeklētājiem	Uzbūvēts multifunkcionālo oranžēriju siltumnīcu komplekss	2011.g.27.X parakstīta vienošanās
Sabiedrības iesaistīšana putniem nozīmīgo vietu uzraudzībā http://www.lob.lv/lv/projekti/2008/Uzraugi.php	Latvijas Ornitoloģijas biedrība	Veicināt sabiedrības aktīvu līdzdalību putniem nozīmīgo vietu un Natura 2000 teritoriju aizsardzībā un pārraudzībā	Izstrādāta un aprobēta brīvprātīgo uzraugu apmācību programma; izveidoti interaktīvie palīgmateriāli; putniem nozīmīgo vietu monitoringa principi	01.09.2007. - 01.10.2009.

Sugu un biotopu aizsardzība dabas parkā „Rāzna” http://www.rezeknesnovads.lv/rpp/v/content/2/4/166/?p_id=883	Daugavpils Universitāte	Sugu un biotopu aizsardzība dabas parkā „Rāzna”		2005.-2007.
Līvu zaļā piekraste – 21 http://www.ziemeļkurzeme.lv/node/rigi409.html	Dundagas pagasta padome	Samazināt dažādu aktivitāšu negatīvo ietekmi uz Latvijas ZR piekrastes vidi un integrēt ilgtspējības principus visās piekrastes attīstības nozarēs	Ziemeļkurzemes AGENDA - 21 centra izveide; Līvu centrā veidota tūristiem pievilcīga vide, popularizējot lībiešu kultūras vērtības; veikts Baltās kāpas teritorijas labiekārtojums	03/09/2001 — 03/09/2004
Eiropas savvaļas brīnumi http://www.wild-wonders.com/		Atklāt apbrīnojamo Eiropas dabas mantojumu un iedvesmot cilvēkus tā saglabāšanai	Dokumentēti un popularizēti iepriekš izzudušie Eiropas savvaļas dzīvnieki (bebri, vilki, baltie stārķi u.c.) un Eiropas īpaši aizsargājama dabas teritoriju tīkls Natura 2000	2008.g.V-2010.g.V
INTERREG IV B projekts AGORA 2.0 http://www.celotajs.lv/cont/prof/proj/Agora2.0/Agora2.0_lv.html	LLTA "Lauku Ceļotājs", Latvijas Dabas fonds	Veidot vienotu Baltijas jūras reģiona identitāti, izceļot un reklamējot Baltijas jūras reģiona dabas un kultūras mantojuma nozīmīgāko daļu kā reģiona biznesa vidi	Apzinātas meža teritorijas ar ekoloģisko vērtību, bioloģisko daudzveidību un teritorijas, ko var izmantot dabas tūrismā; veicināts Baltijas jūras reģiona dabas un kultūras mantojuma mārketingš.	2009. - 2012.
Parkveida pļavu un divu prioritāri aizsargājamo vaboļu sugu apsaimniekošana: plānošana, sabiedrības iesaistīšana, inovācija http://www.erecita-meadows.lv/par_projektu_2M.html	Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūts	Izveidot vispārēju ekoloģiskas apsaimniekošanas sistēmu un nodrošināt apsaimniekošanu parkveida pļavām; nodrošināt divu ES prioritāri aizsargājamo vaboļu sugu - lapkoku praulgrauža un dzeltenkrūšu ēnvoles aizsardzību	Parkveida pļavu biotopu aizsardzības plāna izstrāde; dabas aizsardzības plāna izstrāde dabas liegumam „Eglone”	2011. gada 1. janvāris - 2015. gada 1. jūlijs

LABĀS PRAKSES PIEMĒRI CITĀS ES DALĪBVALSTĪS:

Eiropas Savienības dalībvalstis, kas pārstāvētas LIFE komitejā, kopā ar LIFE struktūrvienību ir noteikušas 18 labākos LIFE-Daba projektus, kas pabeigti 2010. gadā.

No sākotnēji izvirzītajiem 18 “labākajiem” projektiem tika atlasīti seši “labākie no labākajiem”, un tie ir aplūkoti šajā tabulā:

Projekta nosaukums	Projekta realizētājs:	Projekta vispārējais mērķis:	Projekta rezultāti	Projekta periods
Burren LIFE Lauksaimniecība dabas aizsardzībai Berenas karsta reģionā	Vides, kultūrmantojuma un pašvaldību ministrijas Nacionālo parku un savvaļas dzīvnieku aizsardzības dienests Īrijā	Projekta vispārējais mērķis bija izveidot jaunu modeli ilgtspējīgai lauksaimniecības pārvaldībai nozīmīgākajās dzīvotnēs Berenas karsta reģionā, lai jaunās metodes varētu piemērot visā Berenas lauksaimniecības zemē (60 000 ha). Konkrētie mērķi bija sarunas ar vietējiem lauksaimniekiem un atbalsta gūšana piedāvātajam saudzējošās lauksaimniecības modelim, pilotsaimniecību izvēle un individuālu pārvaldības plānu izveide izvēlētajām saimniecībām, kā arī pētījumu	Burren LIFE projekts bija ļoti veiksmīgs, tā pamatmērķi un blakus mērķi tika sasniegti. Tika izvēlētas 20 saimniecības, un katrai no tām tika izveidots individuāls pārvaldības plāns, balstoties uz ievāktajiem lauksaimniecības un vides datiem un projekta komandas un lauksaimnieku pārrunām. Projektā iesaistījās saimniecībās darbus veica, vadoties pēc plānos noteiktajiem prioritārajiem uzdevumiem, un plānus regulāri pārskatīja un koriģēja. Šīs praksē pārbaudītās	01.08.2004. – 31.01.2010.

		veikšana par zemes izmantojuma nosacījumu ietekmi uz dzīvotņu kvalitāti un augšņu un ūdens kvalitāti.	darbības kļuva par pamatu jaunajam saudzējošās lauksaimniecības modelim Berenas dzīvotnēm.	
Lippe-Aue Eiropas nozīmes Tpaši aizsargājamās dabas teritorijas „Lipes paliene starp Hammu un Hangforti” atjaunošana	Hammas pilsēta, vietējā dabas aizsardzības organizācija (Umweltamt), Vācija	Projekta mērķis bija atjaunot upes un tās palienes dabisko dinamiku, likvidējot upes krasta nostiprinājumus 5500 m garā posmā, lai veicinātu erozijas un nogulsnēšanās atjaunošanos, izveidotu jaunas, dabiskas upes dzīvotnes un palielinātu zemes applūšanas biežumu 110 ha zemes. Bija plānots arī nojaukt vairākus mazus aizsprostus Lipes upē, lai veicinātu Atlantijas laša (<i>Salmo salar</i>), upes nēģa (<i>Lampetra fluviatilis</i>) un salates (<i>Aspius aspius</i>) migrāciju, un nosprostot grāvjus, lai atjaunotu dabisko ūdens ciklu 40 ha laukumā mitrajās pļavās, 2,6 ha aramzemes pārvērst pļavā un izveidot dabas takas un skatu torni.	Sasniegti visi projekta pamatmērķi: atjaunota Lipes upes paliene apmēram 17 km garumā, izveidotas vecupes, plūdu kanāli un sekli dīķi, likvidēti upes krasta nostiprinājumi, tādējādi izveidojot palienu dzīvotnes daudzām apdraudētām sugām un pārveidojot intensīvās lauksaimniecības zemes platības par plašām pļavām un palienu mežiem. Projekts bija tik veiksmīgs, lielā mērā pateicoties papildu dabas aizsardzības pasākumu uzsākšanai, labu publisko attiecību uzturēšanai vietējā un reģionālā mērogā un lieliskajai sadarbībai ar ieinteresētajām pusēm, it īpaši lauksaimniekiem, kā rezultātā bez ievērojamiem konfliktiem tika atpirktas vajadzīgos zemes gabalus un lauksaimnieki pieņēma pārmaiņas zemes izmantošanas metodēs. Nozīmīgi ir tas, ka pirms darbu sākšanas sīki izpētīja, kuru lauksaimnieku zemi projekts skars un kā šo ietekmi varētu mazināt, un projektā izdevās to ņemt vērā, turklāt tas nemazināja projekta darbību rezultativitāti. Tika nodrošināta projekta rezultātu ilgtspēja, noslēdzot nomas līgumus par pļavu ekoloģisku apsaimniekošanu, un tas ļaus attīstīties palienu pļavu florai un veicinās reto putnu sugu apmešanos tajās. Vietējās varas iestādes ir atbildīgas par dabas vērošanas infrastruktūras (piemēram, skatu torņa un dabas takas) uzturēšanu.	08.01.2005. – 31.07.2010.
BASSES Pagaidu dīķu pārraudzība un aizsardzība Minorkā	Conselleria de Medi Ambient Spānija	Projekta mērķis bija izveidot ilgtermiņa aizsardzības programmu Vidusjūras pagaidu dīķiem Minorkas salā. Šim nolūkam bija nepieciešams izveidot apvienotu pārvaldības modeli nozīmīgākajiem pagaidu dīķiem salā, plašāk izglītot sabiedrību par pagaidu dīķu dzīvotnes dinamiku, atjaunot degradētos pagaidu dīķus, kā arī izglītot sabiedrību par šīs dzīvotnes (un citu mazu dzīvotņu) aizsardzības	Minorkas salas 76 pagaidu dīķi tika pamatīgi izpētīti, turklāt tika atrasti arī jauni dīķi. Iegūtā informācija tika pielietota dīķu pārraudzībā, un tika ierosināts iekļaut šos dīķus Natura 2000 tīklā. Tagad visi šajā projektā apsektie dīķi ir Natura 2000 teritorijas. Pārraudzības rezultātā daudzu dīķu stāvoklis īstermiņā uzlabojās, un tas parādīja, cik efektīva var būt investēšana dzīvotņu atjaunošanā. Likvidēja invazīvās sugas un lieko	01.09.2005. – 31.08.2009.-

		nozīmību.	veģetāciju, atjaunoja tradicionālās meliorācijas sistēmas un akmens žogus, kā arī kontrolēja piekļuvi dīķiem no autoceļiem. Dīķu aizsardzības turpināšanu ilgtermiņā veicinās daudzu šo metožu iekļaušana plānā ieviest biosfēras lauksaimniecības līgumu (CARB). Sinērgiskas pieejas veicināšanā ļoti lietderīga izrādījās šajā LIFE projektā izveidotā daudznozaru ekspertu komiteja. Projekta laikā arī uzlaboja pašvaldības nodaļās izmantotās vides aizsardzības pārvaldības sistēmas, uzlabojumi tagad tiek pielietoti citās iniciatīvās. Kopumā šis projekts uzskatāms par labu atskaites punktu Vidusjūras reģiona pagaidu dīķu ekosistēmu pārraudzībā.	
RPWHI Prioritāro mežu dzīvotņu atjaunošana Īrijā	Īrijas Mežsaimniecības padome (Coillte Teorant) Īrija	LIFE projekta galvenais mērķis bija atjaunot 550,8 ha palienu meža, īvju meža, purva meža un meža uz kaļķakmens slāņa. Projektā ietvēra deviņas Natura 2000 teritorijas, kas pieder labuma guvējam, kurš tās arī pārvalda Teritorijas atrodas deviņās dažādās grāfistēs Īrijā. Daudzveidība, daudzums un kvalitāte padara šīs teritorijas nozīmīgas valstiskā un Eiropas mērogā. Projekta mērķis bija uzlabot šo teritoriju aizsardzību un, cik vien iespējams, atjaunot dabisko augu valsti. Galvenās aizsardzības un atjaunošanas darbības bija invazīvo svešzemju sugu likvidēšana, vietējo un dzīvotnei raksturīgo augu stādīšana, kā arī žogu, dambju un aku ar vindām izveidošana. Vairākās teritorijās atklājās retas dzīvotnes, par kurām iepriekš nezināja, un sabiedrība tika labāk informēta par pārraudzītajām prioritārajām mežu dzīvotnēm. Trīs no tām bija LIFE projekta demonstrējumu teritorijas, kuras četrus gadus galvenokārt tika izmantotas sabiedrības informēšanai un izglītošanai. Citi projekta mērķi bija veicināt sadarbību starp nevalstiskajām organizācijām un valsts iestādēm, kas saistītas ar Īrijas vides aizsardzību, plaša ieinteresēto pušu loka informēšana par projekta rezultātiem.	Projekta mērķis atjaunot 550,8 ha prioritāro mežu dzīvotņu tika sasniegts, nocērtot svešzemju kokus un invazīvos svešzemju krūmus, kā arī atjaunojot dabisko ūdens ciklu, lai veicinātu dabisko dzīvotnes atjaunošanos. Apgabalos, kur tas tika darīts, jau redzamas mežu dzīvotnes atjaunošanās pazīmes. Spriežot pēc augsnes rādītājiem un zināmā mērā arī pēc apkārtējās veģetācijas, projekta beigās veiktais monitoringa liecina, ka situācija projekta teritorijās kopumā uzlabojas, un dažās vietās izteiktāk nekā citās. Projekts pārsniedza plānotos rezultātus svešzemju skujkoku izciršanā un svešzemju lapu koku izciršanā, attiecīgi par 202% un 182%. Invazīvo svešzemju krūmu izciršanas plāns tika izpildīts. Bija vajadzīgi tikai 60% no žogu un robežmūru labošanas darbu plānotā apmēra. Projekta rezultātu izplatīšana veicās ļoti labi, jo ir ļoti iespējams, ka vietējā un valsts līmenī izveidotās sadarbības saiknes turpināsies un projekta rezultātus un informatīvos materiālus turpinās izplatīt galvenokārt no projekta interneta vietnes, kura joprojām ir interesantas un noderīgas informācijas avots. Projekta labuma guvējs un citas ieinteresētās puses atzīst, ka ir svarīgi uzturēt šo projektu, lai nodrošinātu prioritāro mežu nākotni Īrijā. Īrijas mežsaimniecības padome ir apņēmusies nodrošināt stabilitu, bet izaicinājumiem pilnu dabas	01.01.2006.- 31.12.2009.

			aizsardzības pasākumu plānu laika periodam pēc LIFE projekta beigām.	
STREAM Eivonas upe: teritorija, kas kandidē uz īpaši aizsargājamas teritorijas statusu (cSAC) Stratēģiskas atjaunošanas un pārvaldības demonstrējums	Anglijas Dabas aizsardzība (English Nature) Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valdības padomdevēj institūcija dabas aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas jautājumos Anglijā	Projekta mērķis bija parādīt Eivonas upes Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas atjaunošanu labvēlīgā aizsardzības statusā, izmantojot upju baseinu pieeju, un apvienot šīs Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un blakus esošās Eivonas ielejas īpaši aizsargājamās teritorijas pārvaldību. Projekts risina problēmas, kas minētas Eivonas upes Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības stratēģijā (LIFE: Apvienotās Karalistes upes, LIFE99/NAT/UK/006088). Projekta mērķi ir arī atjaunot dzīvotni un raksturīgajām sugām vajadzīgos apstākļus ūdenstilpē, uzskatāmi demonstrēt inovatīvas upju atjaunošanas metodes šāda tipa upēm sešās demonstrējumu vietās, kā arī izveidot vienotu pārvaldības modeli abām aizsargājamām teritorijām.	Mērķu sasniegšana notika ar šādu soļu palīdzību: <ul style="list-style-type: none"> • Iestenojot upes atjaunošanu ar tradicionālām un jaunām metodēm; • izveidojot un izplatot labas prakses norādījumus slūžu izmantošanai un informāciju par novadgrāvju pārvaldības pasākumiem zivju (to skaitā Atlantijas lašu) neizšķūšanai no ūdenstilpes; • kā arī izplatot projektā gūto pieredzi un dažādos veidos popularizējot šīs dzīvotnes un sugas. Projekta ieguvumi ir šādi: <ul style="list-style-type: none"> • Atjaunotas ūdenstilpes dzīvotnes ģeomorfoloģiskās īpatnības un procesi sešās atjaunošanas demonstrējumu vietās; • nostiprināta upes gultne un krasti apmēram 7 km un ievietoti krituši koki un koku zari; • nārsta vietas izveide Atlantijas lasim, platgalvei (Cottus Gobio) un nēģim 0,36 ha platībā (laši tur jau nārsto); • palienes atjaunošanas darbiem piešķirta augsta prioritāte; • kā arī izveidoti slūžu lūku izmantošanas principi, kas ir labvēlīgi zivīm un dzīvotnei. 	01.08.2005.- 30.09.2009.
Lince Moura/Barrancos Ibērijas lūša dzīvotnes atjaunošana Moura/Barrancos teritorijā	Dabas aizsardzības līga (Liga para a Protecção da Natureza)	Projekta mērķis bija atjaunot un uzturēt galvenos Ibērijas lūša dzīvotnes apgabalus un dzīvnieku pārejas starp tiem, veicinot ilgtermiņā efektīvus aizsardzības pasākumus un plašāk informējot sabiedrību par šī kaķu dzimtas dzīvnieka vajadzībām Moura/Barrancos Natura 2000 teritorijā. Projektā ietvertā teritorija ir viena no tām, kur ir vislielākā iespējamība sastapt atsevišķus	Kaut gan bija daudz izaicinājumu (vietējo iedzīvotāju un zemes īpašnieku sākotnējā neuzticēšanās, slikti laika apstākļi, kas izpostīja lielu daļu rezultātu neilgi pirms projekta beigām), gandrīz visi plānotie mērķi tika veiksmīgi sasniegti. Tika izmēģināta inovatīva pieeja bez finansiālas kompensācijas zemes īpašniekiem un zemes pārvaldītājiem, tāpēc projektā	01.10.2006.- 31.12.2009.

		<p>sugas īpatņus, jo šī vieta ir tuvu Portugāles robežai ar Spānijas provinci Andalūziju. Teritorijā ir dzīvotnes apgabali, kas piemēroti lūsim, vai apgabali, kurus piemērot lūšu populācijas atjaunošanai vai ieviešanai vidēja termiņa vai ilgtermiņa perspektīvā. Šie apgabali ir vitāli svarīgi, lai uzturētu līdzsvaru metapopulācijās. Stratēģija bija šāda: savienot galvenos lūša dzīvotnes apgabalus, lai ļautu sugai paplašināt tās dzīvotņu areālu, un radīt labus apstākļus, kur lūšiem patverties un baroties (trušu populācijas). Visas darbības tiek veiktas ar nolūku aizsargāt un uzlabot Vidusjūras reģiona dzīvotni un lūša medījuma sugu, piemēram, Eiropas truša (<i>Oryctolagus cuniculus</i>), pieejamību.</p>	<p>tika noslēgti līgumi par nedaudz mazāku zemes platību nekā plānots (7694 ha 10 000 ha vietā), bet tas neietekmēja paredzēto pasākumu īstenošanu un efektivitāti. Projekts ir veiksmīgs uzskates līdzeklis vietējiem zemes pārvaldītājiem. Tā ietvaros veikto darbību rezultāti rāda, kā ar dažādiem praktiskiem paņēmieniem radīt labus apstākļus savvaļas trušu populācijas izveidei, proti, nodrošinot ūdeni, barotavas, ganības, atjaunojot dzīvotnes pie ūdenstilpnēm un stādot jaunus kokus un krūmus. Viens no nozīmīgākajiem projekta sasniegumiem bija sabiedrības iesaistīšanas programmas ieviešana reģionā, kas bija tik naidīgi noskaņota pret dabas aizsardzības jautājumiem, kā arī Natura 2000 plānošanu un īstenošanu.</p>	
--	--	--	---	--

Laikā no 1992. līdz 2011. gadam LIFE ir līdzfinansējusi vairāk nekā 1100 projektus, kas pastiprina apdraudētu sugu un dzīvotņu aizsardzību un palīdz palēnināt bioloģiskās daudzveidības zudumu, un katru gadu izsludina jaunu pieteikumu konkursu. Visu par šiem projektiem var uzzināt LIFE interneta vietnē <http://ec.europa.eu/life/>, kur var:

- iepazīties ar LIFE-Daba tematiskajām publikācijām, kurās izcelti īpaši veiksmīgi projekti, kas veltīti tādām jomām kā mitrāji, pļavas, meži, jūras, putni, augi, invazīvās svešzemju sugas, militāri objekti un sabiedrības informēšana par Natura 2000;
- iepazīties ar tematiskajām vietnēm, kas veltītas piekrastēm, jūrām un zvejniecībai, mežiem, pļavām, krūmājiem un purviem, upēm un ezeriem, mitrājiem, kā arī dzīvnieku un augu sugām un kurās sniegta informācija par jaunākajiem un šobrīd notiekošajiem projektiem, projekti ir tematiski sagrupēti apakšgrupās (piemēram, mitrāju projekti ir iedalīti piekrastes mitrājos, purvos, Vidusjūras mitrājos, utt.);
- iepazīties ar LIFE projektu datubāzi, kurā ir detalizēta informācija par visiem LIFE projektiem un kura ļauj meklēt pēc valsts, gada, tēmas, atslēgas vārda, sugas, dzīvotnes vai Natura 2000 teritorijas.

Lai iegūtu sīkāku informāciju par LIFE projektiem Latvijā vai LIFE projektiem kopumā, skatiet tiešsaistes LIFE projektu datubāzi .

<http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

Viegli lietojama datubāze ir uzticams informācijas avots par visiem LIFE projektiem – gan pabeigtiem, gan patlaban īstenojamiem. Datubāzē norādīti arī finansējuma saņēmēji, viņu kontaktinformācija un projektu tīmekļa vietnes.

TĪMEKĻA VIETNES PAR BIOĻĪSKO DAUDZVEIDĪBU :

<p>ES bioloģiskās daudzveidības stratēģija līdz 2020.gadam. http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/pdf/2020/comm_2011_244/1_LV_ACT_part1_v2.pdf</p>	<p>ES ir apņēmusies sasniegt 2020. gadam izvirzītos starptautiskos bioloģiskās daudzveidības mērķus un uzdevumus. Tas nozīmē, ka jārikojas gan ES līmenī, gan visas pasaules mērogā, jo ES gūst ievērojamu labumu no pasaules bioloģiskās daudzveidības un vienlaikus ir daļēji atbildīga par bioloģiskās daudzveidības izzušanu un degradēšanos, kas notiek aiz tās robežām, jo īpaši neilgtspējīgu patēriņa modeļu dēļ. Šajā stratēģijā paredzēti mērķtiecīgi centieni, lai mazinātu ES radīto slodzi uz bioloģisko daudzveidību, vienlaikus palīdzot padarīt ekonomiku videi nekaitīgāku saskaņā ar ES prioritātēm, kas izvirzītas 2012. gada ANO konferencei par ilgtspējīgu attīstību.</p>
 <p>Bioloģiskās daudzveidības mantojuma bibliotēka (Biodiversity Heritage Library) http://www.biodiversitylibrary.org/</p>	<p>10 Lielbritānijas un ASV vadošo dabaszinātņu muzeju un bibliotēku digitāls projekts — Bioloģiskās daudzveidības mantojuma bibliotēka (<i>Biodiversity Heritage Library (BHL)</i>) BHL saturu var brīvi aplūkot jebkurš interneta lasītājs, vai lejupielādēt PDF, OCR teksta vai JPG2000 failu formātos. Iecerēts dokumentēt vairāk nekā 2 miljonus dzīvnieku, augu un citu zināmu dzīvības formas, lai dažādu institūciju krājumos esošo informāciju ievadītu globālā aprīvē.</p>
 <p>Bioloģiskās daudzveidības informācijas sistēma (BISE) http://biodiversity.europa.eu/</p>	<p>Izveidojusi Eiropas Vides aģentūra un Eiropas Komisija. Tas ir vienots ievades punkts datiem un informācijai par bioloģisko daudzveidību Eiropas Savienībā. Tas apvieno datus un skaitļus par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem un saista tos ar attiecīgām politikas nostādņiem, vides datu centriem, novērtējumu un pētījumu rezultātiem, kas iegūti no dažādiem avotiem. Tas ir jauns, svarīgs portāls ar informāciju par Eiropas bioloģisko daudzveidību.</p>
<p>Bioloģiskās daudzveidības kampaņa „Bioloģiskā daudzveidība. Mēs visi to veidojam” http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/campaign/index_lv.htm</p>	<p>Interaktīvajā tīmekļa vietnē pieejama informācija par bioloģisko daudzveidību, izmirstošajām sugām, praktiski padomi, filmas u.c.</p>
<p>Eiropas Vides aģentūras izstrādātā vietne par bioloģisko daudzveidību http://www.eea.europa.eu/lv/themes/biodiversity</p>	<p>Bioloģiskās daudzveidības politikas, notikumi, dati, raksti, multimediji.</p>
<p>52 darbības bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai http://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/biodiversity_tips/lv.pdf</p>	<p>Publikāciju sagatavoja Beļģijas Karaliskais dabaszinātņu institūts. Publikāciju tulkoja un adaptēja Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāts</p>
 <p>Natura 2000 tīkls http://www.natura.org/ http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/ipasi_aizsargajamas_dabas_teritorijas/natura_2000/</p>	<p>Natura 2000 ir vienots Eiropas Savienības (ES) nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkls. Katra ES dalībvalsts Natura 2000 teritoriju tīkla izveidei savā valstī var izvēlēties piemērotākās metodes.</p>

<p>Bioloģiskā daudzveidība Latvijā http://biodiv.lv/gma.gov.lv/</p>	<p>Lapa veidota, lai sniegtu informāciju par bioloģisko daudzveidību Latvijā gan šajā jomā strādājošajiem, gan ikvienam interesentam, kā arī, lai veicinātu kontaktus starp zinātniekiem un zinātniskajām institūcijām gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī. Lapā jūs atradīsiet informāciju par sugu un biotopu daudzveidību, to aizsardzību Latvijā, bioloģiskās daudzveidības monitoringa sistēmu un saites uz dažādām institūcijām, kas nodarbojas ar dabas aizsardzību un izpēti.</p>
<p>Latvijas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas http://www.daba.gov.lv/public/</p>	<p>Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapa</p>
<p>Dabas novērojumu portāls http://www.dabasdati.lv/</p>	<p>Dabasdati.lv ir divu sabiedrisku dabas aizsardzības organizāciju - Latvijas Dabas fonda un Latvijas Ornitoloģijas biedrības - sadarbības programma. Dabasdati.lv aicina ikvienu dabas draugu ziņot par novērojumiem dabā - Latvijas savvaļas augu un dzīvnieku sugām. Ikviens var arī ievietot šeit dabā nobildēto, lai ar ekspertu palīdzību atpazītu novēroto. Tas ir interesanti pašam un lietderīgi dabas aizsardzībā strādājošajiem. Dabasdati.lv mērķis ir veicināt Latvijas dabas vērtību apzināšanu un aizsardzību, izglītot sabiedrību un veicināt tās dialogu ar zinātniekiem un dabas aizsardzības speciālistiem.</p>
<p>Latvijas Dabas fonds http://www.ldf.lv/</p> 	<p>Latvijas Dabas fonda misija ir Latvijas dabas daudzveidības saglabāšana. Lai to īstenotu, fonds darbojas dabas aizsardzības praktiskajā nodrošināšanā un sabiedrības izglītošanā par dabas daudzveidības nozīmi.</p>